

Modul II:

Percepții despre dizabilitate

Introducere

Persoanele cu dizabilități, au fost întotdeauna, sunt și vor continua să fie, un grup, pe care persoanele fără dizabilități au probleme să-l înțeleagă.

Cu toate acestea, ei au arătat din ce în ce mai mult că doresc doar să aibă o viață normală și să fie ca toți ceilalți. Pentru a realiza acest lucru, este important să le arătăm oamenilor fără dizabilități ce pot face, ce experiențe au, ce nevoi și ce nevoi au. Astfel, ele pot exista și prospera în această lume, la fel ca noi toți.

Obiectiv

Acest modul a fost creat pentru ca angajatorii să știe despre dizabilități și prin ce trec persoanele cu dizabilități, astfel încât aceștia să înțeleagă situația mai bine și, sperăm, să înceapă să caute din ce ce în ce mai multe informații, precum și modalități de a angaja aceste persoane, în companiile lor.

Rezultate ale învățării

După parcurgerea acestui modul, veți fi capabil să:

1. Identificați tipurile de dizabilități;
2. Înțelegeți conceptul de "dizabilitate";
3. Înțelegeți dificultățile, pe care PwD le au în viața lor, în general și pe piața muncii, în special.

Cuvinte cheie

- ✓ Dizabilitate
- ✓ Dizabilitate cognitivă
- ✓ Dizabilitate fizică
- ✓ Cea mai largă minoritate din lume

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

1. Ce înseamnă dizabilitate?

Definiția dizabilității

Dizabilitatea face parte din condiția umană. Există două modalități de a înțelege dizabilitatea. Primul este că dizabilitatea este o manifestare a diversității umane, un corp și o minte cu deficiențe cognitive, fizice sau senzoriale. Cu toate acestea, societatea este cea care creează inegalitatea. Al doilea este că dizabilitatea este un dezavantaj natural, pentru care se depune mult efort pentru a compensa deficiențele. În această perspectivă, dizabilitatea este întotdeauna văzută ca un lucru rău.

Aproape toată lumea va fi afectată temporar sau permanent, la un moment dat, în viață, în special cei care supraviețuiesc până la bătrânețe, care vor experimenta dificultăți tot mai mari.

Etimologie

Termenul handicap vine de la cuvântul englez „hand in cap”. Se crede că este legat de o lege, care permitea veteranilor cu dizabilități din timpul domniei regelui Henric (secolul al XV-lea) să cerșească pe străzi monede cu „șapca în mână”, pentru că nu au reușit să-și găsească locuri de muncă. Cu toate acestea, această explicație nu este adevărată. Termenul a ajuns să sufere o mutație bazată pe importanța culturii sau pe reprezentările noastre și pe modul în care îl privim. Astăzi, are o conotație peiorativă.

Diferite tipuri de dizabilități

Când vine vorba de tipul de handicap, există o întreagă gamă. Totuși, acestea pot fi clasificate și grupate în trei grupe principale, acestea fiind:

- ⇒ Dizabilitate cognitivă
- ⇒ Dizabilitate fizică
- ⇒ Dizabilitate senzorială

Dizabilitatea cognitivă este o tulburare definită de prezența unei dezvoltări mentale afectate, caracterizată în principal de deteriorarea funcțiilor specifice fiecărei etape de dezvoltare și care contribuie la nivelul general al inteligenței, cum ar fi funcțiile cognitive, lingvistice, motorii și de socializare. Astfel, adaptarea la mediu este întotdeauna afectată. Pentru persoanele cu dizabilitate cognitivă, scorurile pentru nivelurile de dezvoltare intelectuală trebuie determinate pe baza tuturor informațiilor disponibile, inclusiv a semnelor clinice, a comportamentului adaptiv în mediul cultural al dezvoltării individuale și psihometrice (Gregorio Katz & Eduardo Lazcano-Ponce, 2007).

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Dizabilitatea fizică este definită ca o boală congenitală, o boală dobândită sau o traumă, care lasă o persoană cu o limitare fizică, cu o durată de cel puțin 1 an. Cauzele dizabilităților fizice poate fi grupate în:

- Afecțiuni neurologice, cum ar fi scleroza multiplă și paralizia cerebrală;
- Tulburări neuromusculare, cum ar fi poliomielita și distrofia musculară;
- Disfuncție cerebrală, cum ar fi leziuni cerebrale traumatice și accident cerebrovascular;
- Disfuncții ale maduvei spinării, cum ar fi leziuni ale maduvei spinării. (Tsan-Hon Liou, 2005)

Dizabilitatea senzorială se referă la afectarea simțurilor, cum ar fi vederea, auzul, gustul, atingerea, mirosul și / sau conștientizarea spațială, dar acoperă în principal condițiile de afectare vizuală, orbire, pierderea auzului și surditate.

Potrivit Organizației Mondiale a Sănătății, aceste deficiențe sunt definite ca:

Afectarea vederii – reducerea sau pierderea vederii, care nu poate fi corectată cu ochelari sau lentile de contact. Orbirea este incapacitatea profundă de a distinge lumina de întuneric sau incapacitatea totală de a vedea.

Pierderea auzului - scăderea sensibilității auditive de orice nivel. Surditatea este pierderea profundă sau totală a auzului în ambele urechi. (Abdullah N., 2021)

2. Persoanele cu dizabilități: Cea mai mare minoritate din lume

Potrivit Băncii Mondiale¹, un miliard de oameni, sau 15% din populația lumii are un fel de dizabilitate. Acest lucru face ca persoanele cu dizabilități să fie cea mai mare minoritate din lume. Mai jos, statisticile legate de persoanele cu dizabilități, din diferite țări, care fac parte din proiect:

¹ <https://www.worldbank.org/en/topic/disability#1>

Procentaje pe țară

Germania

În Germania, procentul PwD în 2019 a fost de 9.5%, o creștere de la 1.8%, în 2017. Un lucru foarte interesant despre dizabilitate în Germania este că cea mai mare grupă de vârstă este cea a persoanelor cu vârsta de 65 de ani sau mai mare².

Portugalia

Din nefericire, în Portugalia, singurele date oficiale privind numărul sau procentul PwD sunt din 2001. În acest moment, există aproximativ 636059 de persoane cu orice tip de handicap. Acest lucru înseamnă doar 0.6%³, fiind un procent foarte mic, dar trebuie să ținem cont că acestea sunt date de acum douăzeci de ani și aceste numere se schimbă întotdeauna. La acea vreme, dizabilitatea majoră în regiuni a fost cea senzorială, afectarea vederii fiind cel mai mare grup.

Romania

În România, un total de 3.41% PwD. Din acest procent, doar 2.3% dintre persoanele cu dizabilități sunt instituționalizate. Restul de 97.7% trăiesc independent sau sunt în grija familiilor lor. (Angajarea persoanelor cu dizabilități în România, 2017)

UK

Marea Britanie este, între toate țările despre care am vorbit deja, cea care are cel mai mare procent de persoane cu dizabilități. Țara prezintă un total de 22% din persoanele cu dizabilități.⁴

3. Care sunt experiențele unei PwD?

Potrivit Băncii Mondiale, persoanele cu dizabilități sunt mai susceptibile de a experimenta efecte socio-economice negative, cum ar fi educație deficitară, rezultate mai slabe în domeniul sănătății, niveluri mai scăzute de ocupare a forței de muncă și rate mai mari de sărăcie. Sărăcia poate crește riscul de invaliditate prin malnutriție, acces inadecvat la educație și asistență medicală, condiții de muncă nesigure, un

² https://www.destatis.de/EN/Press/2020/06/PE20_230_227.html;jsessionid=8EF0093D5A2473686AB764ED1CE6791D.live711

³ [https://www.pordata.pt/Portugal/Popula%C3%A7%C3%A3o+residente+com+defici%C3%A7%C3%A3o+segundo+os+Censos+total+e+por+tipo+de+defici%C3%A7%C3%A3o+\(2001\)-1239](https://www.pordata.pt/Portugal/Popula%C3%A7%C3%A3o+residente+com+defici%C3%A7%C3%A3o+segundo+os+Censos+total+e+por+tipo+de+defici%C3%A7%C3%A3o+(2001)-1239)

⁴ <https://www.gov.uk/government/statistics/family-resources-survey-financial-year-2019-to-2020/family-resources-survey-financial-year-2019-to-2020#disability-1>

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

mediu poluat și lipsa accesului la apă potabilă și salubritate. Dizabilitatea poate crește, de asemenea, riscul de sărăcie, prin lipsa de locuri de muncă și oportunități de educație, salarii mai mici și costuri crescute de trai, datorate dizabilității.⁵

Date despre PwD

Primul pas pentru înțelegerea persoanelor cu dizabilități este să le înțelegem experiențele și prin ce anume trec zilnic. Iată câteva realități legate de statistici, educație, ocuparea forței de muncă și violență în întreaga lume: ⁶

Statistici

- În țările cu speranța de viață de peste 70 de ani, persoanele petrec în medie aproximativ 8 ani, sau 11.5% din durata lor de viață, trăind cu dizabilități.
- 80% dintre persoanele cu dizabilități trăiesc în țările în curs de dezvoltare, potrivit programului de dezvoltare al ONU.
- Banca Mondială estimează că 20% dintre cei mai săraci oameni din lume au un anumit tip de handicap și tind să fie considerați în propriile comunități ca fiind cei mai dezavantajați.
- Femeile cu dizabilități sunt recunoscute ca fiind dezavantajate din ce în ce mai mult, confruntându-se cu excluderea din cauza sexului și dizabilității lor.
- Femeile și fetele cu dizabilități sunt deosebit de vulnerabile la abuz. Un sondaj din 2004 din Orissa, India, a constatat că aproape toate femeile și fetele cu dizabilități au fost bătute acasă, 25% dintre femeile cu dizabilități intelectuale au fost violate și 6% dintre femeile cu dizabilități au fost sterilizate forțat.
- Potrivit UNICEF, 30% dintre tinerii străzii au un fel de dizabilitate.
- Mortalitatea pentru copiii cu dizabilități poate fi de până la 80% în țările în care mortalitatea sub cinci ani în ansamblu a scăzut sub 20%, spune Departamentul pentru Dezvoltare Internațională al Regatului Unit, adăugând că, în unele cazuri, se pare că copiii sunt „eliminați”.
- Studiile comparative privind legislația în materie de dizabilitate arată că doar 45 de țări au legi specifice împotriva discriminării și o altă legislație specifică.
- În Regatul Unit, 75% dintre companiile din indicele FTSE 100 de la Bursa de Valori din Londra nu îndeplinesc nivelurile de bază ale accesibilității web, lipsindu-se, astfel, de venituri de peste 147 milioane de dolari.

⁵ <https://www.worldbank.org/en/topic/disability#1>

⁶ <https://www.un.org/development/desa/disabilities/resources/factsheet-on-persons-with-disabilities.html>

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Educație

- 90% dintre copiii cu dizabilități, din țările în curs de dezvoltare, nu merg la școală, spune UNESCO.
- Rata globală de alfabetizare pentru adulții cu dizabilități este de 3% și 1% pentru femeile cu dizabilități, potrivit unui studiu din 1998 al PNUD.
- În țările OCDE, studenții cu dizabilități din învățământul superior rămân subreprezențați, deși numărul lor este în creștere, spune OCDE.

Ocupare

- Se estimează că 386 milioane de persoane de vârstă activă din lume au un anumit tip de handicap, potrivit Organizației Internaționale a Muncii (OIM). Rata șomajului în rândul persoanelor cu dizabilități este de 80% în unele țări. Adesea, angajatorii presupun că persoanele cu dizabilități nu pot lucra.
- Chiar dacă persoanele cu dizabilități constituie un procent semnificativ de 5-6% din populația Indiei, nevoile lor de angajare rămân nesatisfăcute, spune un studiu realizat de Centrul național pentru promovarea ocupării forței de muncă pentru PwD din India, în ciuda Legii "Persoanelor cu dizabilități", care rezervă pentru ei 3% din locurile de muncă guvernamentale. Din cele aproximativ 70 milioane de persoane cu dizabilități din India, doar aproximativ 100,000 au reușit să obțină locuri de muncă în industrie.
- Un studiu din 2004 al statelor Unite a constatat că doar 35% dintre persoanele cu dizabilități lucrează de fapt, comparativ cu 78% dintre cei fără dizabilități. Două treimi dintre șomerii cu dizabilități au declarat că ar dori să lucreze, dar nu au putut găsi locuri de muncă.
- Un studiu din 2003 realizat de Universitatea Rutgers a constatat că persoanele cu dizabilități fizice și mentale continuă să fie mult subreprezentate la locul de muncă în SUA. O treime dintre angajatorii chestionați au declarat că persoanele cu dizabilități nu pot îndeplini în mod eficient sarcinile de lucru necesare. Al doilea motiv cel mai frecvent dat pentru a nu angaja persoane cu dizabilități a fost teama de facilități speciale costisitoare.
- Rețeaua de Adaptare a locurilor de muncă (JAN) a Departamentului de muncă al Departamentului Muncii din SUA - Biroul de ocupare a PwD afirmă că angajatorii din studiul din 2010 au raportat că un procent ridicat (56%) pentru adaptare nu costă absolut nimic, în timp ce restul de obicei costă doar 600 dolari.
- Companiile raportează că angajații cu dizabilități au rate de retenție mai bune, spune un studiu din 2002 din SUA. Alte studii americane arată că, după un an de angajare, rata de retenție a persoanelor cu dizabilități este de 85%.

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

- Mii de persoane cu dizabilități au avut succes ca proprietari de afaceri mici, potrivit Departamentului Muncii din SUA. Recensământul național din 1990 a arătat că persoanele cu dizabilități au o rată mai mare de activitate independentă și de experiență în afaceri mici (12.2%), decât persoanele fără dizabilități (7.8%).

Violență

- Pentru fiecare copil ucis în război, trei sunt răniți și dobândesc o formă permanentă de dizabilitate.
- În unele țări, până la un sfert din dizabilități rezultă din leziuni și violență, spune OMS.
- Persoanele cu dizabilități sunt mai susceptibile de a fi victime ale violenței sau violului, potrivit unui studiu britanic din 2004 și mai puțin susceptibile de a obține intervenție polițienească, protecție juridică sau îngrijire preventivă.
- Cercetările indică faptul că violența împotriva copiilor cu dizabilități are loc în procent anual, de cel puțin 1.7 ori mai mare, decât pentru colegii lor fără dizabilități.

4. Drepturile PwD

Pentru a înțelege PwD, trebuie să sintetizăm **Declarația privind drepturile persoanelor cu dizabilități**. Citind drepturile prezentate, este clar să vedem că acestea reflectă drepturile omului, ceea ce înseamnă că vor doar să fie tratați la fel ca și persoanele fără dizabilități.

Declarația	
1	Termenul „PwD” înseamnă orice persoană care nu poate să își asigure, în totalitate sau parțial, necesitățile unei vieți individuale și/sau sociale normale, ca urmare a unei deficiențe, fie congenitale, fie nu, în capacitățile sale fizice sau mentale.
2	PwD se vor bucura de toate drepturile prevăzute în prezenta declarație. Aceste drepturi se acordă tuturor PwD, fără nicio excepție și fără distincție sau discriminare pe criterii de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinii politice sau de altă natură, de origine națională sau socială, stare de bogăție, naștere sau orice altă situație care se aplică fie persoanei cu dizabilități, fie familiei sale.
3	PwD au dreptul inerent la respectarea demnității lor umane. Ele, indiferent de originea, natura și gravitatea dizabilității, au aceleași drepturi fundamentale ca și concetățenii lor de aceeași vârstă, ceea ce implică în primul rând dreptul de a se bucura de o viață decentă, cât mai normală și mai deplină posibil.
4	PwD au aceleași drepturi civile și politice ca și alte ființe umane; punctul 7 din

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

	Declarația privind drepturile persoanelor cu retard mintal se aplică oricărei posibile limitări sau suprimări a acestor drepturi pentru PwD cu probleme mintale.
5	PwD au dreptul la măsurile, care să le permită să devină cât mai autonome cu putință.
6	PwD au dreptul la tratament medical, psihologic și funcțional, inclusiv la aparate protetice și de altă natură, la reabilitare medicală și socială, educație, formare și reabilitare profesională, ajutor, consiliere, servicii de plasament și alte servicii, care le vor permite să-și dezvolte capacitățile și abilitățile la maximum și vor grăbi procesele de integrare socială sau reintegrare.
7	PwD au dreptul la securitate economică și socială și la un nivel de trai decent. Ele au dreptul, în funcție de capacitățile lor, să aibă și să păstreze un loc de muncă sau să se angajeze într-o ocupație utilă, productivă și remunerată și să se alăture sindicatelor.
8	PwD au dreptul ca nevoile lor speciale să fie luate în considerare, în toate etapele planificării economice și sociale.
9	PwD au dreptul de a locui cu familiile lor sau cu părinții adoptivi și de a participa la toate activitățile sociale, creative sau recreative. Nicio PwD nu va fi supusă, în ceea ce privește reședința sa, unui tratament diferențiat, altul decât cel cerut de starea sa sau de îmbunătățirea, pe care o poate obține din aceasta. În cazul în care șederea unei PwD într-o unitate specializată este indispensabilă, mediul și condițiile de viață, din cadrul acesteia, trebuie să fie cât mai apropiate posibil de cele din viața normală a unei persoane de vârsta sa.
10	PwD sunt protejate împotriva oricărei exploatare, a oricărui tratament de natură discriminatorie, abuzivă sau degradantă.
11	PwD pot beneficia de asistență juridică calificată atunci când acest ajutor se dovedește indispensabil pentru protecția lor și a bunurilor lor. În cazul în care se instituie o procedură judiciară împotriva lor, procedura juridică aplicată ține seama pe deplin de starea lor fizică și psihică.
12	Organizațiile PwD pot fi consultate în mod adecvat, în toate aspectele legate de drepturile acestor persoane.
13	PwD, familiile și comunitățile lor sunt pe deplin informate, prin toate mijloacele potrivite, cu privire la drepturile conținute în prezenta declarație.

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

5. Legi majore în Europa referitoare la PwD

Dizabilitatea, ușoară sau severă, afectează una din șase persoane din Uniunea Europeană (UE), aproximativ 80 milioane de persoane. Multe dintre ele sunt victime ale discriminării zilnice. În plus, față de politicile naționale, care variază foarte mult de la un stat la altul, Uniunea Europeană intenționează să lupte împotriva discriminării.

Chiar dacă drepturile PwD nu sunt abordate direct de UE, problema este abordată într-un mod mai larg, prin legislația privind transportul, mobilitatea sau ocuparea forței de muncă, de exemplu:

Regulamentul Comisiei Europene nr. 1107/2006 menționează PwD și mobilitatea redusă în transportul aerian;

Directiva 2009/113/CE din 25 august 2009 privind mobilitatea reglementează un card special de parcare pentru persoanele cu mobilitate redusă;

O rezoluție a Consiliului din 15 iulie 2003 privind ocuparea forței de muncă promovează ocuparea forței de muncă și integrarea socială a PwD.

PwD pot provoca "minuni" la locul de muncă, ei au nevoie de o șansă

O gândire comună este că PwD tind să aducă numai dificultăți într-o societate sau că nu pot face prea multe. Cu toate acestea, pe baza focus grupurilor organizate în cele patru țări, care fac parte din proiectul "Awareness4Change", au fost adunate informații cu referire la modul în care gândesc persoanele cu dizabilități despre ele însele.

Majoritatea persoanelor cu dizabilități simt că sunt trecute cu vederea și ignorate din cauza dizabilității lor. În mod normal, persoanele fără dizabilități nu știu cum să interacționeze cu ele. Se pot simți izolați.

Acest lucru se întâmplă deoarece nu există suficiente informații despre persoanele cu dizabilități pentru angajatori și pentru persoanele fără dizabilități. De cele mai multe ori, respectarea legilor existente nu este monitorizată, ceea ce face ca firmele să nu caute astfel de informații. Dacă ar face-o, angajatorii ar afla că acești oameni pot lucra la fel ca toți ceilalți. Angajatorii ar fi capabili să înțeleagă că nu este vorba de a potrivi o persoană cu un loc de muncă, ci de a găsi un loc de muncă pentru fiecare persoană în parte.

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Un caz care ilustrează acest lucru este atunci când persoanele cu problem de auz nu au cu cine să comunice la locul de muncă dacă nu au un interpret. Astfel de cazuri, în care persoana nu este capabilă să interacționeze cu alte persoane, în special la locul de muncă, pot duce la consecințe cum ar fi singurătatea și depresia.

Un lucru, pe care PwD le sugerează pentru a înlătura prejudecățile, pe care le suferă la locul de muncă, ar fi ca firmele să adopte noi sisteme de angajare.

Toate acestea trebuie făcute pentru că persoanele cu dizabilități doresc doar să trăiască o viață ca noi toți ceilalți și asta include și un loc de muncă pentru a se susține.

De aceea, persoanele cu dizabilități fac un efort mai mare pentru a fi acceptate. Pentru ca acest lucru să fie realizat, ei muncesc din greu, pentru a dovedi că pot face orice lucru pe care oricine altcineva îl poate face.

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

BIBLIOGRAFIE

Abdullah N., L. K. (2021). Sensory Disability.

Declaration on the Rights of Disabled Persons . (9 de december de 1975).

Employment of People with Disabilities in Romania. (29 de january de 2017). *Angheliescu Aurelian; Bușcă Mihai; Constantin Adina; Andone Ioana, Angheliescu Lucia AnaMaria; Onose Gelu.*

Gregorio Katz, M., & Eduardo Lazcano-Ponce, M. S. (5 de december de 2007). Intellectual disability: definition,. *Salud Publica Mex*, pp. 132 - 141.

Tsan-Hon Liou, M. F.-S. (october de 2005). Physical Disability and Obesity. *Nutrition Reviews*, pp. 321-331.

World Health Organization. (2011). *World Report on Disability*.

Project "Awareness4Change" - European Report on attitudes towards disability in employment context <https://www.awareness4change-project.org/library.html>

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Parteneri în proiect:

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.